

Kartlegging av overvintringsområde for hjort: **Vegetasjonskart over Tjeldbergodden**

Nedenfor sees et utsnitt av vegetasjonskartet over Tjeldbergodden i Aure. Kartet er primært utarbeidet for hjorteundersøkelsene som Norsk institutt for naturforskning utfører på oppdrag av Statoil forut for byggingen av metanol-fabrikk på Tjeldbergodden.

Vegetasjonen er kartlagt i et område på rundt 25 000 dekar og er gjort særlig

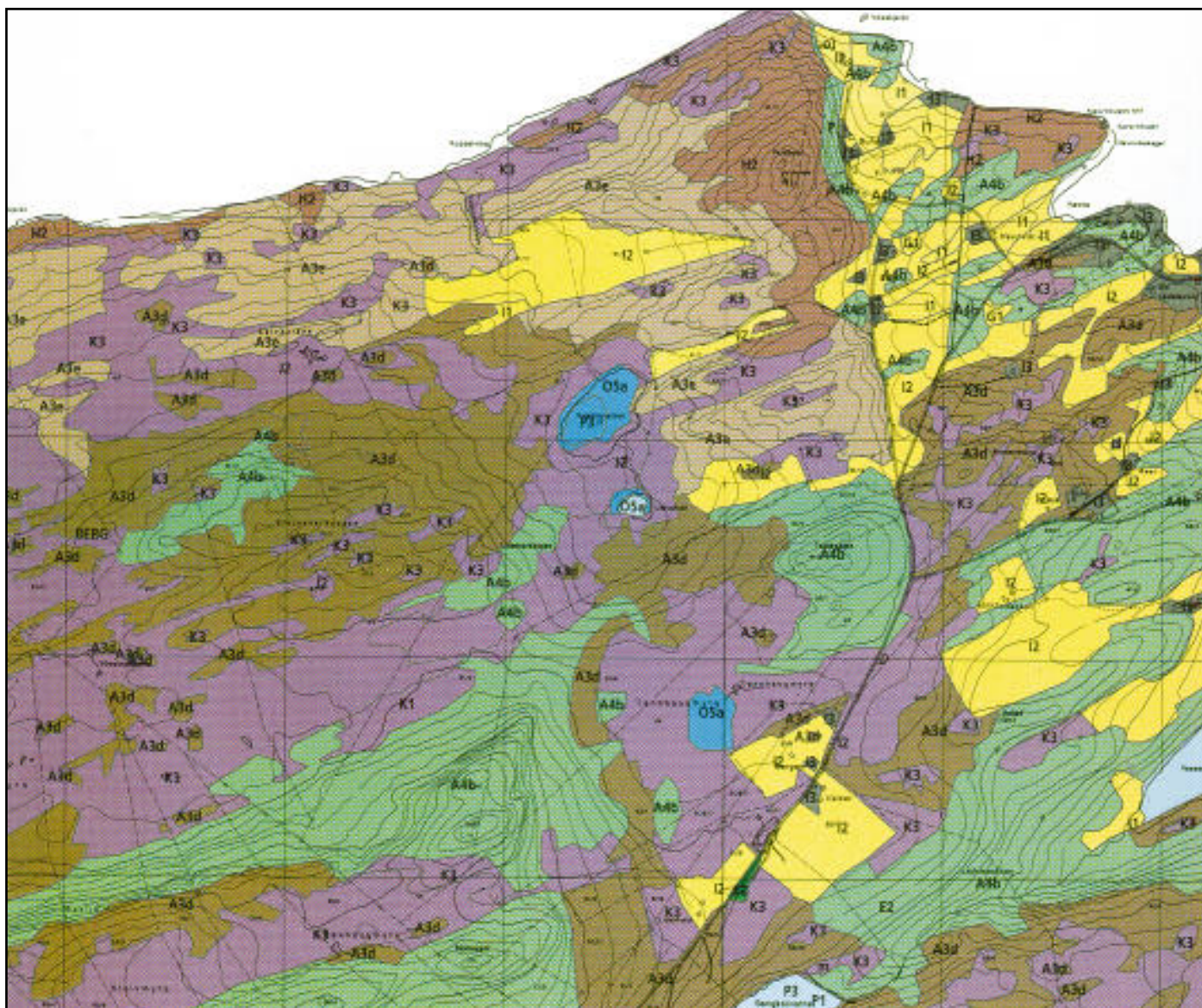
med tanke på å dokumentere områdets kvaliteter som overvintringsområde for hjort.

Kartleggingsområdet ligger hovedsakelig i Aure kommune i Møre og Romsdal, men en liten del i nordøst tilhører Hemne kommune i Sør-Trøndelag.

Kartet gir også et bilde av naturforholdene i utbyggingsområdet og tilgren-

sende områder før inngrepene tok til, og det gir bakgrunnsinformasjon for miljøovervåkingen som skal følge utviklingen i vegetasjon, noen dyregrupper og næringskjeder i tiden fremover.

En oversikt over floraen på og rundt Tjeldbergodden er også utarbeidet som et ledd i å dokumentere forholdene før utbyggingen.

De viktigste skogtypene

Det kartlagte området omfatter ca. 25 383 dekar, derav 1 798 dekar (7,1 prosent) vannflater. Ulike skogtyper utgjør 60,6 prosent av arealet, mens 21,1 prosent er myr. De viktigste skogtypene er røsslyng-blokkebærfuruskog

(31,7 prosent) og blåbærdominert skog med furu og bjørk (18,1 prosent). En særpreget vegetasjonstype er heigråmose-furuknaus, som er åpne og lavproduktive furubestander på grunnlendt mark langs bergrygger. Denne typen

utgjør 10,3 prosent av det kartlagte arealet. Andre vegetasjonstyper utgjør hver for seg 0,5 prosent eller mindre av arealet, med unntak av innmark (dyrket mark og beitemark) som til sammen dekker 5,3 prosent av arealet.

Grensene for området

I vest avgrensnes kartleggingsområdet av Dromnessundet, i nord av Trondheimsleia. Østgrensen er trukket fra Taftøysjøen til Gammelnausbukta på nordsiden av Reinsjøen, derfra til fylkesgrensen på sørsiden av sjøen og videre rett vestover til Dromnes. Området ligger mellom havnivå og 240 m o.h. Klimaet er oseanisk; det faller mellom 1.000 og 1 500 mm nedbør i året.

Floraen

Det er registrert 268 arter karplanter i området. Floraen omfatter vesentlig arter som er vidt utbredt i Norge, og som preger fattige og middels rike vegetasjonstyper. Furu og vanlig bjørk er de dominerende treslagene. Lyngarter dominerer feltsjiktet i alle skogtypene utenom i sterkt beitepåvirkede bestander og i storbregneskog, og er dessuten viktige bestanddeler av fattig fastmattemyr. Innslaget av kystarter er tydelig, men består vesentlig av arter knyttet til fattig skog, myr og beitepåvirket mark.

Overvintring

Gangåsen har vært kjent som et viktig overvintringsområde for deler av hjortestammen i Sør-Trøndelag. Senest vinteren 1993-94 overvintret nærmere 100 dyr mellom Gangåsen og Vikan (like sør for kartleggingsområdet). Rundt midten av mars ble det registrert 300 dyr i det samme området.

Stoffet er hentet fra

NINA Oppdragsmelding 265

Eli Fremstad:

«Vegetasjonskart Tjeldbergodden, Aure, Møre og Romsdal».

Blåbærskog viktigst for hjortens vinterbeite

Finnes i alle delområdene

Blåbærdominert skog er antagelig den viktigste vegetasjonstypen for hjortens vinterbeite. Denne og beslektede skogtyper finnes i alle delområdene i kartleggingsområdet.

FLERE av de blåbær/bregnedominerte skogområdene har gunstig eksposisjon som fører til at vegetasjonsperioden begynner tidligere der enn andre steder med tilsvarende vegetasjonstype.

Gras

Grasdominerte vegetasjonstyper er særlig viktige for hjorten om vårvinteren/våren. I denne perioden oppsøker hjorten kalkfattig fukteng, beitemark og kanter av fattig fastmattemyr der det er mye blåtopp.

Muligheter for skjul

Mulighetene for skjul er best i gammel blåbærfuruskog eller blåbærbjørkeskog, fordi tresettingen her er tettest og typen har atskillig bedre utviklet busksjikt enn de andre skogtypene. Busksjiktet består av opptil ca 2 meter høy, bredvokst einer som nedsetter sikten langs bakken; dessuten finnes en del ung bjørk, og rundt Ledalsvatnet innslag av rogn, selje og osp, både i et lavere tresjikt og i busksjiktet. De unge gjengroingskogene i dette området inneholder også mye urter og gras.

Hugstflater og veier forringer

Alt i alt synes blåbærskogene å by på den gunstigste kombinasjonen av beiteressurser og muligheter for skjul; det er derfor sannsynlig at relativt omfattende inngrep i form av hugstflater og skogsbilveier i blåbærskogområdene vil for-

ringe kartleggingsområdet som hjortebiotop.

Granplantinger kan påvirke hjortens levevilkår

Det er et åpent spørsmål hvordan de mange granplantingene i kartleggingsområdet vil påvirke dets betydning som overvintringsområde for hjort. De fleste plantingene er ennå unge. Avhengig av hvordan de skjottes (tynnes) i fremtiden, kan plantingene påvirke hjortens levevilkår.

Tette granbestander øker mulighetene for skjul, men bedrer ikke beiteressursene, ettersom undervegetasjonen i tette plantefelt vanligvis er dårlig utviklet. Godt tynnede granplantefelt kan derimot gi skjul og høyere temperatur om vinteren inne i granbestandene enn utenfor, og rimelig tilgang på beiteplanter, særlig blåbær og smyle, kanskje også bjønnekam, som ofte opptrer relativt rikelig i plantefelt i oseaniske områder.

Viktige hjortebiotoper

Fordelingen av vegetasjonstyper i kartleggingsområdet skulle tilsi at disse områdene er særlig viktige som hjortebiotoper:

Gangåsen, vestsiden av Kjørsvikbugen — Ledalsvatnet, østsiden av Kjørsvikbugen — Ledalsvatnet, lia under (nord for) Litlefonna, lia sørvest for Skålvatnet og lia sørvest for Reinsjøen. Særlig det store sammenhengende arealet med blåbærskog på Gangåsen er viktig for vinterbeitet.

Områdene rundt Kjørsvikbugen og Ledalsvatnet har gode muligheter for beite og skjul i skog i kombinasjon med smale teiger med grasrike typer som beitemark og dyrket mark.